

Snelkassa

In het juni-nummer van *Socialisme & Democratie*, het maandblad van de Wiardi Beckman Stichting, staat een interessant artikel van de hand van Nebahat Albayrak en Bert Middel, twee leden van de Tweede Kamerfractie van de PvdA. Albayrak en Middel geven een prachtig inkijkje in de wereld van het Nederlandse asielbeleid met treurige cijfers over de gemiddelde duur van de opvangprocedure, over de ‘werkvoorraad’ van de IND, over het nauwelijks functionerende ‘terugkeerbeleid’ en over de instroom van alleenstaande minderjarige asielzoekers. Zij laten ook zien hoe moeilijk het is om een positie te kiezen die het midden houdt tussen de grenzeloze ruimhartigheid van ‘de grachtengordelbewoners van Amsterdam tot Assen die menen dat wij eigenlijk allemaal vluchteling zijn maar die zelf te mooi wonen om ook de keerzijde van de multiculturele samenleving aan den lijve te ervaren’ en het standpunt van de VVD, door Albayrak en Middel samengevat met de slogan: ‘Minder erin, nog meer eruit en tussendoor geen flauwekul.’

De kamerleden eindigen hun verhaal met een helaas nogal onuitgewerkt nieuw plan. Zij zouden graag een tweede immigratie-loket openen naast het bestaande asiel-loket. Zo’n tweede loket zou met name toegang moeten bieden aan economische gelukzoekers van buiten de Europese Unie. Is dat nu een goed idee? Albayrak en Middel verwachten zelf dat een tweede loket het grote voordeel biedt dat we periodiek een politiek-maatschappelijk debat kunnen houden over immigratie waarin ‘zaken gewoon bij de naam worden genoemd’. Nu ben ik een groot voorstander van debatten waarin zaken gewoon bij de naam worden genoemd, maar ik zie niet waarom je daar een officieel tweede loket voor nodig hebt. Waarom zou het kabinet niet ook nu al een uitgebreid jaaroverzicht kunnen aanleveren van de te verwachten immigratie (op basis van thans reeds bestaande loketten als daar zijn: gezinsvorming, gezinshereniging, asiel, arbeidsmigratie van EU burgers, enzovoort)? En waarom zou je daar geen normaal debat over kunnen houden? Deze reden is niet erg overtuigend. Zijn er andere redenen denkbaar? Ik kan er drie verzinnen.

1. Albayrak en Middel hopen met hun tweede loket te voorzien in de behoeften van werkgevers. Het valt niet mee in deze tijd personeel te krijgen en menig werkgever recruteert zijn werknemers liever uit het buitenland dan dat hij zich in alle bochten moet wringen om WAO-ers, langdurig werklozen, huisvrouwen, huismannen, en vervroegd gepensioneerden voor zijn bedrijf te winnen. Ik ben bang dat deze reden voor mij en veel van mijn leeftijdsgenoten onbevattelijk zal blijven. Wij werden volwassen tijdens de vorige grote economische crisis. Velen van ons schreven tientallen sollicitatiebrieven voor we überhaupt ergens op gesprek mochten komen. Als je heel erg bofte kreeg je een contract voor een half jaar in een functie die nog enigszins gerelateerd was aan je eigen opleiding. Velen moesten zich echter laten omscholen tot ‘iets met computers’ omdat daar dan nog wel wat behoefte aan was. Ik ben heel langzaam aan vertrouwd geraakt met het idee dat deze barre ellende voorbij is, maar het lijkt mij gekkenwerk om net te gaan doen of het economisch gezien nog jarenlang zomer zal blijven.

2. Albayrak en Middel vinden het huidige toelatingsbeleid te restrictief. Zij zijn van mening dat niet alleen politieke vluchtelingen recht hebben op een veilige plek in onze verzorgingsstaat, maar dat zo’n plekje ook voor anderen beschikbaar zou moeten zijn. Als je zo redeneert is echter de logische vervolgvraag: naar wie moeten die extra plaatsen dan gaan en dan is ‘economische gelukzoekers’ niet het meest voor de hand liggende antwoord. Extra plaatsen zou je dan beter kunnen verdelen onder uitgesproken zielige en schrijnende gevallen (gehandicapte burgers in asociale landen, vrouwen die lijden onder fundamentalistische regimes).

3. Albayrak en Middel stellen zich voor dat een tweede loket zal werken als een snelkassa. Immigranten die de snelkassa, het arbeidsmigratie-loket, kiezen worden snel geholpen. Het

systeem is hier gebaseerd op quoterings, hetzij naar opleiding en beroep (x loodgieters, y DNA-onderzoekers en z verplegers per jaar), hetzij naar land van herkomst (x Nigerianen, y Kaapverdianen en z Armenen per jaar). Wie het eerst komt, het eerst maalt en een quotum is wel of niet vol; op die manier kan de besluitvorming razendsnel verlopen. Immigranten bij het asiel-loket worden ook sneller geholpen. Hun rij wordt immers korter omdat vele aspirant-immigranten liever kiezen voor de snelkassa. Bovendien kunnen de werknemers in de 'asielindustrie' (de term is van Albayrak en Middel) vlotter doorwerken; zij zijn minder tijd kwijt met het opsporen van economische gelukzoekers en kunnen de paar gelukzoekers die toch nog worden aangetroffen zonder veel omhaal afwijzen: dan hadden ze maar in de andere rij moeten gaan staan. Bij deze redenering kunnen echter ook wel wat kanttekeningen worden geplaatst. Als de quota bij het arbeidsmigratie-loket heel hoog zijn zou het snelkassa-effect kunnen optreden, maar dan dringen de hierboven gestelde vragen zich in volle hevigheid op: gaat het economisch echt zo goed met ons en zo ja, willen we onze beschikbare ruimte dan besteden aan economische gelukzoekers? Als de quota vrij laag zijn is het snelkassa-effect gering en dan zal menigeen toch nog kiezen voor het reguliere asiel-loket. Albayrak en Middel moeten er maar eens een tweede artikel over schrijven.